

Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling

läsåret 2022/2023.

Genom Agenda 2030 och de 17 globala mål och de 169 delmålen som agendan består av ska FN:s medlemsstater tillsammans arbeta mot en hållbar utveckling. Hållbar utveckling i Sverige består av tre dimensioner, den sociala dimensionen, den ekologiska dimensionen och den ekonomiska dimensionen. När dessa tre dimensioner möts, det är då hållbar utveckling skapas vilket gör det viktigt att hela tiden skifta mellan de tre dimensionerna i arbetet med hållbar utveckling. Lärande för hållbar utveckling består såväl av innehållet som formen inom undervisningen. Genom att undervisningen innehåller olika metoder och strategier som inte har beprövats tidigare så förändras lärandet inom hållbar utveckling och detta kommer resultera i ett lärande för hållbar utveckling.

Utifrån FN:s 17 globala hållbarhets mål arbetar vi tillsammans för att ge barnen en förståelse om hur vårt förhållningssätt kan påverka den hållbara utvecklingen.

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. God hälsa och välbefinnande
4. God utbildning för alla
5. Jämställdhet
6. Rent vatten och sanitet för alla
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri – innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet mellan länder
11. Hållbara städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
13. Bekämpa klimatförändringarna
14. Hav och marina resurser
15. Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen
17. Genomförande och partnerskap

Vårt mål:

Vårt mål är att på ett lustfyllt sätt förmedla kunskap och väcka nyfikenhet hos barnen vad FN's 17 globala hållbarhetsmål innebär för vår framtid. Vi vill ta vara på barnets inneboende nyfikenhet och vilja att lära. Ett tydligt mål är att ingen kan göra allt men alla kan vi göra

något. Vi kommer utgå från Maria Montessoris kosmiska plan (se bilaga 1) och förmedla dess kunskap vad den innebär i praktiken. Vi kommer synliggöra vårt pedagogiska arbete med den Kosmiska planen på olika sätt med kopplingar till Lpfö18.

Vårt syfte:

”Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna” (Ban Ki-Moon, FN:s generalsekreterare).

Vad barn behöver kunna och veta för att möta en hållbar framtid är en fråga som i stort sett är omöjlig att besvara. Men barn behöver uppleva hur vuxna i deras omgivning på olika sätt uttrycker en vilja till förändring och tillsammans med vuxna få känna att saker och ting är positivt påverkbara.

Undervisning för hållbar utveckling är ett förhållningssätt:

Tänka

Handla

Lösa problem

Vi vill med dessa förmågor ge dem handlingskompetens

För att skapa en hållbar utveckling behövs de tre aspekterna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

För att vi ska kunna få en bättre global miljö menade Maria Montessori att det är människornas ansvar att skapa ett fredligt samhälle och balans i vår miljö. För att få detta till stånd måste barnen erbjudas en sådan miljö och utbildning. I vårt tema Universum kommer vi jämföra vår planet Tellus med de andra planeterna i solsystemet och påvisa för barnen hur viktigt det är att vi tar hand om vår unika planet och allt levande som finns på Tellus.

Styrdokument:

I Läroplanen för förskolan (Lpfö 18) tydliggörs under rubriken Förskolans värdegrund och uppdrag att förskolan ska ge barnen kännedom om deras rättigheter enligt barnkonventionen och att utbildningen alltid ska utgå från barnens bästa. Skolverkets mål när det gäller frågor om miljön och hållbar utveckling beskriver hur barnen ska få en känsla för miljön samt en positiv framtidstro, slitstarka kunskaper och ekologiska förståelse (www.skolverket.se).

Vidare står det tydligt i förskolans läroplan Lpfö18 att varje förskola ska sträva att varje barn:

- Utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed får möjlighet att påverka sin situation.
- Utvecklar sin förmåga att ta ansvar för egna handlingar och för förskolans miljö.
- Utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.
- Verksamheten skall bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till

ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt skall delta i samhällslivet.

- Förskolan skall lägga stor vikt vid miljö- och naturfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro skall präglade förskolans verksamhet.
- Förskolan skall medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstå sin delaktighet i naturens kretslopp.
- Verksamheten skall hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö i nutid och framtid.

Vision:

Vi väljer att även i detta läsårs likabehandlingsplan synliggöra hur vi lyfter fram FN:s 17 globala hållbarhetsmål i vårt pedagogiska arbete.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets oåränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas (Skollagen 2010:800).

Förskolan ska verka för barnens bästa och förskolan är en mötesplats för alla oavsett kulturell eller social bakgrund. Vårt uppdrag är att lägga grunden för ett livslångt lärande tillsammans under trygga, lärorika och lekfulla former där förskolans grundläggande värden vilar på en demokratisk grund. Barnen kommer vid flera tillfällen att ges möjligheter till eget inflytande om vilka av de 17 hållbarhets mål de finner intressanta. Likabehandlingsplanen, plan mot diskriminering och kränkande behandling, förskolans läroplan och barnkonventionen integreras alltid i vårt arbete tillsammans med barnen. Förskolans ledning utformar tydliga riktlinjer i våra styrdokument och värdegrund om hur arbetet med alla lika värde och Barnkonventionen ska utformas, att pedagogerna har uppdaterad kunskap, hur vårdnadshavare ska utbildas och hur arbetet vävs in i det dagliga arbetet.

Vi fortsätter även att arbeta med hållbar utveckling med fokus på positiv framtidstro. Barnen ska ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur olika val kan bidra till en fortsatt hållbar utveckling på vårt jordklot, att detta är någonting vi bidrar med tillsammans.

Förskolan har ett fadderbarn från Uruguay genom SOS barnbyar. Vi får inblick i hennes liv genom brevväxling. Här blir det tydligt att alla barn har olika livsvillkor och att barnkonventionen inte fungerar för alla barn i världen även om landet har skrivit under FN:s konvention. Brev från vårt fadderbarn delges till barnen på Junibacken och Saltkråkan.

Vi vill ge barnen en förståelse för Maria Montessoris holistiska perspektiv där man utgår ifrån ett helhets- och fredstänkande synsätt som börjar hos barnet. Vi vill även förmedla att vi alla hör samman och våra likheter och olikheter berikar varandra oberoende på var vi bor eller var vi har vårt ursprung. Det viktigaste som vi vill lära barnen är att det börjar hos oss själva och hur vi bemöter andra.

Diskrimineringslagen och Skollagen skyddar när det gäller kränkande behandling och vid trakasserier ska man anmäla till olika ombudsmän beroende på typ av diskriminering. Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsman mot etnisk diskriminering, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Handikappombudsmannen och Skolverket. Förskolan har tydliga rutiner för hur vi ska hantera olika situationer och vi har anmälningsplikt.

Junibacken

Junibacken kommer att koppla temaarbetet till FN:s globala hållbarhetsmål, Maria Montessoris kosmiska plan och Läroplan för förskolan Lpfö18.

Arbetet med temat Universum synliggörs på avdelningen, på PRION och i månadsbrev. Vi kommer att arbeta med skapande med mestadels naturliga och återvunna material, dramatisering, musik och digitalt arbete.

Junibacken har via en demokratisk röstning skapat en kompis kokosnöt där vi tillsammans diskuterat gemensamma kompisregler så som att vara en bra kompis, ta hand om varandra och vår miljö. Dessa kompisregler kommer vi att arbeta vidare med under läsårets gång.

Saltkråkan, Madicken och Skrållan

Vi kommer att koppla temaarbetet till FN:s globala hållbarhetsmål, Maria Montessoris kosmiska plan och Läroplan för förskolan Lpfö18.

Saltkråkan, Madicken och Skrållan arbetar aktivt för att lägga grunden till att vara en bra kompis. Hänsyn, hjälpa kompis, lyssna på varandra, vänta på sin tur för att skapa ett varmt och inkluderande klimat och en trygg barngrupp. Fokus ligger på att stärka barnets självkänsla genom att ge kunskap om hur man kan agera i olika situationer och stärka det sociala samspelet. Vi kommer att bygga upp en kompisvägg med fotografier på barnen när de gör fina handlingar gentemot varandra.

Arbetet med temat Universum synliggörs på avdelningen, på PRION och i månadsbrev.

Vi kommer att arbeta med skapande med mestadels naturliga och återvunna material, dramatisering, musik och digitalt arbete.

Gemensamt hela förskolan.

Vi kommer att synliggöra hur vi kopplar tema Universum utifrån FN:s globala mål till vårt arbete. Alla avdelningar kommer att arbeta med dessa mål utifrån barnens ålder, intressen, erfarenheter och mognad.

Alla avdelningar kommer att besöka biblioteket, låna böcker som är kopplade till läsårets tema och till likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Dels för att gynna språkutvecklingen och läsintresset men även för att påvisa att man inte behöver köpa böcker utan det finns böcker på flera språk att låna kostnadsfritt på biblioteket.

Vi vill genom den sociala hållbarheten visa barnen att vi ska vara varsamma om oss själva och om andra. En trygg människa är många gånger en god medmänniska.

Uppföljning av delmål 17 februari 2023 och 6 maj 2023.

Under läsåret har avdelningarna arbetat med *hållbarhetsmålen 3 god hälsa och välbefinnande, 5 jämställdhet, 10 minskad ojämlikhet och 16 fredliga och inkluderande samhällen*. Via dramatisering har pedagoger och barn lyft frågeställningarna "Vad betyder ett nej eller stopp?", "Hur kan man visa ett nej?" och "Vad innebär det att lyssna?".

Vidare är *hållbarhetsmålet 4 god utbildning för alla* ett mål som genomsyrar hela utbildningen på förskolan. Maria Montessoris holistiska synsätt innefattar att varje barns behov ska tillgodoses utifrån deras förutsättningar och att vi som pedagoger ska bemöta varje enskilt barn och uppmuntra till aktivt lärande när de befinner sig i sina olika sensitiva perioder. "Hjälp mig att hjälpa mig själv" är ett citat av Maria Montessori som alltid genomsyrar pedagogernas arbetssätt där barnen ges möjlighet till att stärka sin självkänsla och våga växa.

Förskolans alla avdelningar har planerat gymnastik en gång i veckan med varierat fokus på de olika motoriska grundfärdigheterna med inslag av rytmik. Målet med gymnastiken är att ta tillvara varje barns styrkor och uppmuntra till rörelseglädje. Genom den planerade gymnastiken ges de barn som inte själva utforskar nya aktiviteter möjlighet att med hjälp av en stöttande pedagog prova nya saker, träna och utveckla sina motoriska färdigheter.

Jämställdhetsarbetet genomsyrar hela vår verksamhet. Pedagogerna uppmuntrar barnen till att samarbeta med varandra och använda varandras styrkor för att tillsammans uppnå det gemensamma målet. Vi pedagoger är förebilder för barnen. Det vi säger, gör och hur vi beter oss har stor effekt. Därför är det viktigt att inte ha några stereotyper förväntningar på barnen. Alla barn ska kunna vara sig själva och få samma chans till utveckling, lärande och lek.

Avdelningarna har under läsåret arbetat med *hållbarhetsmålen 13 bekämpa klimatförändringar och 15 ekosystem och biologisk mångfald*. I vårt tematiska arbete med Universum har pedagoger och barn samtalat om vilka olikheter respektive likheter det finns

mellan de olika planeterna i vårt solsystem. Barnens frågeställningar kring de olika planeterna leder oss vidare i arbetet där vi bland annat kommer att undersöka vad det är som gör att det finns liv på Tellus och inte på de andra planeterna och hur vi kan bevara vår unika planet.

Tillsammans har vi undersökt de fyra element och hur viktiga dessa är för allt levande på vår jord. Här uppstod det många diskussioner kring vad som händer om ett av dessa elementen försvinner och betydelsen av att vi värnar om vår miljö för fortsatt liv på jord.

Under våra utevistelser uppmärksammas och reflekteras barnen över de olika skiftningar som sker i naturen. Detta tar pedagogerna tillvara genom att barnen får undersöka med alla sina sinnen. Barnen får i sin utevistelse ta del av Montessorimaterial inom biologi och zoologi vilket ger dem möjlighet till att erfara ny samt fördjupad kunskap kring det som de upplever. Naturmaterial som barnen upptäcker i sin utevistelse tas även med tillbaka till förskolan där barnen ges möjlighet till vidare utforskning och skapande vilket bidrar till att mötet med naturen förlängs.

Bilaga 1.

Dr Maria Montessoris Kosmiska plan

Maria Montessori talade redan på sin tid om hur allt på jorden är beroende av varandra och nödvändigt för livet på jorden. Idag kallar vi det ekologi. Montessori använde sig av ordet kosmos som kommer från grekiskan och betyder världsalltet/världsordningen. Det användes av filosofer i Grekland för att benämna den ordning som ansågs utmärka världen i dess helhet. Montessori beskriver att allt levande och icke levande, människor såväl som djur och stenar har samarbetat när det gäller vår planets tillblivelse.

En kosmisk uppgift är att alla människor måste skapa sammanhållning mellan människor. Målet är att skapa en värld förenad i fred. Det är därför viktigt att människor blir medvetna om att vi redan är fysiskt förenade med varandra eftersom vi lever på samma jord. Krig och kemiska utsläpp i en del av världen får konsekvenser för oss alla.

Dr Maria Montessoris Kosmiska plan

Montessori betonade ständigt vikten av att ge barnet en helhetssyn på världen. Hon undersökte gång på gång att allting i naturen hänger samman. Vidare ansåg också Montessori att människans roll var att beskydda naturliga världen som vi lever i, likväl som att vara en beståndsdel av den. Hon var en tidig förespråkare för synen på världen som en enhet och det var i England år 1935 som Montessori presenterade sin plan för första gången. Iden för sin "Kosmiska plan" fick hon från Froebles, som ansåg att all undervisning borde mer betona hur allt hänger samman. Uppslagsboken definierar "kosmisk" som världsalltet med sin ordning och harmoni, dvs ett komplett och harmoniskt system. Det är därför begripligt varför Montessori valde begreppet Kosmisk för sin plan över hur vi ska ge barnen en bild av hela universum från det att universum skapades fram till idag.

De kulturella ämnena består av kunskapsområden som berikar ett barns förståelse för alla aspekter på världen som vi lever i. Under denna rubrik finns biologi, botanik, zoologi, historia, geografi, musik, konst, hantverk, alla de ämnen som faktiskt kan berika ett barns sinne. Montessori räknade dock med att den förberedda miljön skulle förse barnet med stimuli och tillfälle att utforska de delar av dessa kunskapsområden som intresserade barnet. Det är montessorilärarens skyldighet att hjälpa barnet att skaffa insikter om de kulturella ämnena på så sätt att hen får ett globalt perspektiv. Av denna anledning bör du som montessorilärare sträva efter att presentera de kulturella ämnena för barnet på ett så integrerat sätt och ändå så flexibelt sätt som möjligt.

Vad är syftet med den Kosmiska planen?

Den Kosmiska planen hjälper barnet att organisera och systematisera sina tankar.

1. Helhetssyn – panoramaperspektiv
2. Organiserad inlärning
3. Skapar sammanhang. Delens betydelse i helheten. Förstår hur all hänger ihop och är beroende av vartannat.

4. Lätt att orientera sig, förstå och dra egna slutsatser.
5. Stimulerar den kreativa föreställningsförmågan.
6. Väcker nyfikenhet samt intresse. Då växer kunskap i värmen från den flammande fantasin.
7. Ger självförtroende.
8. Positiv framtidstro. Lagar av kärlek och samverkan och utvecklas mot allt högre organisation och samverkan.

Den kosmiska undervisningen

Barnet vill ha svar på frågan "varför". För när saker har ett samband blir de meningsfulla. Alla samband fascinerar barnet. Metoden visar hur bitar av information läggs samman precis som är man lägger ett pussel. Föreställningsförmågan hjälper barnet att lämna materielen. Barnet skapar en abstrakt bild av världen i sitt huvud, en bild som bygger på verkligheten. Läraren förbereder miljön och står tillbaka.

Vad blir resultatet?

Den väcker förundran och beundran hos barnet. Barnets tankar börjar söka kunskap målmedvetet. Intelligensen blir komplett. Barnets intresse sprider sig till många områden. Barnet får respekt för allt levande och icke levande. Barnet blir tillfredsställt – det förstår att människan också tillhör den Kosmiska planen, dvs barnet finner sin egen plats i universum. Personligheten mognar och barnet blir mer oberoende. Barnet förstår det om händer nu och kan föreställa sig hur framtiden kan se ut. Den Kosmiska planen ger en realistisk grund för framtiden.

Referenslista.

Ban Ki-Moon, FN:s generalsekreterare

Läroplan för förskola, Lpfö 18. www.skolverket.se

Skolverket. *Statens skolverks författningssamling SKOLFS 2018:50.*

www.skolverket.se/download/18.../Laroplan_forskolan_SKOLFS_2018_50.pdf

www.barnkonventionen.se

www.fn.se

www.sos-barnbyar.se